

Motion till riksdagen 2019/20:3519

av Elisabeth Svantesson m.fl. (M)

med anledning av prop. 2019/20:132 Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt ska återkomma till riksdagen med förslag om att räntekostnaden tas bort eller sänks genom en ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ekonomi faller nu kraftigt – den ekonomiska politiken kan hjälpa till med övervintring av svenska jobb, men att få stopp på smittspridningen är helt avgörande för att detta ska lyckas. Regeringens förslag hittills har varit bra men otillräckliga. Det krävs bredare åtgärder. Problemen ser olika ut för olika företag och därför behöver det finnas en bred palett av krisåtgärder.

Det är många som nu kämpar både för att ekonomin och för att samhället ska fungera. De beslut som fattas de närmaste månaderna kommer att prägla hela det 20-tal vi har framför oss. Och kanske längre än så. Därför är den ekonomiska politiken viktigare nu än någonsin.

Moderaterna ställer sig bakom den extra ändringsbudget som presenterats av regeringen. Det kan rädda svenska jobb och svenska företag. Men det behövs mer. Vi måste hålla hjulen i ekonomin och vardagen rullande. Det är en svår tid nu och då krävs modiga beslut. Det är viktigt att vi nu gör det yttersta för att bidra till att rädda jobb och förhindra konkurser och ta ansvar för Sverige. Vi kommer därför att göra allt vi kan för att bidra till att staten, regeringen och riksdagen fattar rätt beslut som stöttar människor, företag och branscher i detta mycket utsatta läge. Tusentals människor har redan fått veta att deras jobb riskerar att försvinna. Andra har redan fått sluta sitt jobb. Det är därför positivt att regeringen så snabbt har fått en extra ändringsbudget på riksdagens

bord. Åtgärderna är bra och nödvändiga men innehåller en rad svagheter som bör åtgärdas. Med anledning av de bestämmelser och den praxis som reglerar omfattningen på vad man kan föreslå i en följdmotion till en proposition om extra ändringsbudget har Moderaternas synpunkter främst utvecklats i texten nedan.

Moderaterna har även haft synpunkter på propositionens förslag om stöd vid korttidsarbete. Dessa förslag har hanterats i finansutskottets beredning av ärendet, varför Moderaternas synpunkter i den delen inte inkluderas i texten nedan.

Kostnaden för anstånd med inbetalning av skatt bör sänkas

Propositionen innehåller förslag om anstånd med inbetalning av dels avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter, dels mervärdesskatt, under högst tre månader vardera för redovisningsperioderna januari–september 2020. Regeringens förslag om möjlighet till anstånd med inbetalning av skatt innefattar även att den som har beviljats anstånd ska betala en kostnadsränta från beloppets ursprungliga förfallodag. Den som har beviljats anstånd ska även betala en anståndsavgift. Anståndsavgiften tas ut med 0,3 procent per påbörjad kalendermånad på beviljat anståndsbelopp fram t.o.m. förfallomånaden. Anståndsavgiften är föreslagen enligt gällande reglering, så som den fungerade under finanskrisen 2008–2009.

Förslaget som möjliggör att skattebetalningar kan skjutas upp är bra. Däremot anser Moderaterna att den totala räntekostnaden, kostnadsräntan tillsammans med anståndsavgiften, som utgör en kostnad om ca 6,6 procent på uppskjutna skattebelopp, innebär en för hög kostnad – en kostnad som riskerar att få till följd att företag som är i behov av anstånd inte har råd att begära anstånd. I det läget, där konsekvensen riskerar att bli att vissa företag inte har råd att ta del av statens räddningsåtgärder, behöver man tänka om. Därför anser vi att den totala kostnaden för företagens uppskjutna skatteinbetalningar behöver sänkas. Moderaterna anser därför att anståndsavgiften bör avskaffas, eller i alla fall sänkas avsevärt genom en ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall. För det fall att regeringen vill öppna för att justera även kostnadsräntan nedåt är Moderaterna även öppna för en sådan lösning för att sänka den totala kostnaden vid anstånd med skatteinbetalningar.

Vidare anser vi att bolagsskatt för företag som gjorde vinst 2019 ska kunna inkluderas i en begäran om anstånd med inbetalning av skatt. Moderaterna anser därför att möjligheten till anstånd ska utvidgas till att även omfatta bolagsskatt, genom en ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

Avskaffat fribelopp för studenter som tillfälligt stärker upp samhällsviktiga funktioner

I ett läge där viktiga samhällsfunktioner, som sjukvården eller skolan, sätts under stor press kan det uppkomma behov av att ta in extern hjälp. Under den pågående pandemin orsakad av coronaviruset har flera regioner vänt sig till universitet och högskolor för att få hjälp av exempelvis läkar- och sjuksköterskestudenter som vid sidan av studierna anställs av sjukhusen för att tillfälligt stärka upp vården.

Ett problem som uppkommit är att dessa studenter riskerar att slå i gränsen för fribeloppet och därmed måste begränsa den tid de kan jobba extra och hjälpa till under pandemin alternativt riskera att tvingas betala tillbaka delar av sitt studiemedel.

För att öka möjligheterna för studenter att kombinera arbete och studier under en pågående krissituation vill Moderaterna därför att fribeloppet – den inkomst man kan ha utan att studiemedlet minskar – skyndsamt avskaffas för studenter som i krissituationer anställs inom viktiga samhällsfunktioner.

Ge riskgrupper rätt till smittbärrpenning

En person som inte kan arbeta på grund av att han eller hon är smittad av en allmänfarlig sjukdom – som covid-19 – har rätt till smittbärrpenning. Däremot har personer som tillhör riskgrupper kopplade till covid-19 i dag ingen rätt till smittbärrpenning och kan därför inte stanna hemma från jobbet, för att minimera risken att bli smittad, med ekonomisk kompensation. Det kan handla om cancerpatienter med nedsatt immunförsvar och människor med lungsjukdomar. De här grupperna är i dag extra utsatta, och för dem skulle det vara direkt livsfarligt att bli smittade. Moderaterna anser att lagstiftningen skyndsamt bör ändras så att dessa personer kan få rätt till smittbärrpenning så att de kan stanna hemma från jobbet för att inte riskera att bli smittade.

Fler åtgärder behövs

Regeringens proposition innehåller många åtgärder för att minska de ekonomiska konsekvenserna i spåren av corona. De är bra men inte tillräckliga. Omfattande varsel och uppsägningar kommer i spåren av corona att vara oundvikligt. Politikens fokus måste nu vara att minimera antalet uppsägningar och konkurser samt säkerställa att svenska folket har en god hushållsekonomi.

Sverige prövas nu – både mänskligt och ekonomiskt. Här och nu är det viktigaste att bekämpa viruset genom att hindra smittspridning och vårda sjuka. Samtidigt måste politiken hantera chocken för ekonomin. Annars hotar en massutslagning av svenska jobb. För att rädda så många jobb som möjligt vill Moderaterna därför gå längre än regeringen och föreslår att arbetsgivaravgifterna tas bort, och att staten betalar halva hyran för krisande företag – under två månader. Dessutom vill Moderaterna att det inrättas en företagsakut för att möjliggöra kreditgarantier för och kapitaltillskott till drabbade företag.

Ekonomin behöver stimuleras framöver, men det ska vara strukturellt riktiga åtgärder för att så snabbt som möjligt hitta tillbaka till ett starkt och växande Sverige. Särskilt eftersom Sverige redan innan den här krisen hade lägst tillväxt per person i hela EU.

Nedan följer Moderaternas förslag för att stötta företagen, rädda de svenska jobben och undvika omfattande utslagning.

Tillfälligt avskaffade arbetsgivaravgifter och egenavgifter

För att minska personalkostnaderna vill vi att arbetsgivaravgiften slopas för alla anställda under april och maj. Det innebär en kostnadsminskning med i snitt 22 000 kronor per anställd och skulle göra stor skillnad för företag i närtid.

För de flesta företag är lönekostnaderna de största utgifterna. Uppskoven lättar på likviditetsproblemen, men det kommer inte att vara tillräckligt. Givet att krisen slår så brett och drabbar de flesta arbetsgivare anser Moderaterna att inga arbetsgivaravgifter ska betalas in den 12 april eller den 12 maj. Det skulle innebära en överföring från staten till företagssektorn på ca 72 miljarder kronor (29 procent av lönesumman går till offentlig sektor). För en genomsnittlig anställd motsvarar det en besparing på 22 000 kronor.

Många av Sveriges egenföretagare gynnas inte av de åtgärder som genomförts och föreslagits hittills. De omfattas inte av systemet för korttidsarbete och kommer att få svårt att få lån. Samtidigt är det många livsverk som hotas till följd av coronakrisen och som inte kan få tillgång till a-kassa förrän företaget har gjorts vilande. För att underlätta deras situation föreslår Moderaterna att inga egenavgifter betalas in den 12 april eller den 12 maj. Det skulle innebära en överföring till egenföretagarna på 1,8 miljarder kronor.

Moderaterna anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om att tillfälligt slopa arbetsgivaravgifterna och egenavgifterna under två månader.

Kreditgarantier och kapitaltillskott genom en företagsakut

Det är inte bara de stora företagen som ska kunna låna pengar för att överleva krisen. En företagsakut bör därför införas som innebär att staten tar en stor del av risken när små och medelstora företag behöver låna pengar. Därför behöver regeringen bemyndigas att ställa ut kreditgarantier på maximalt 100 miljarder kronor. Det skulle möjliggöra för betydligt fler företag att få lån. I många fall kommer dock inte lån att vara tillräckligt – en statlig riskkapitalfond bör därför också inrättas som investerar 100 miljarder kronor i svenska företag.

Företagsakuten kan utformas på många sätt, men givet behovet av skyndsamhet och av att det finns likviditet tillgänglig i bankerna föreslår Moderaterna att staten inför ett system med lånegarantier där staten möjliggör för bankerna att få lånegarantier för lån till små och medelstora företag. Lånegarantier är vanliga runt om i Europa just för att det möjliggör för framför allt mindre företag utan säkerheter att få banklån. I Sverige är det dock vanligast med direktlån från Almi (tillsammans med bankerna). Fördelen med lånegarantier är att bankerna fortfarande gör en kreditprövning, men att en stor del av risken lyfts av.

Moderaterna anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om att inrätta en statlig riskkapitalfond och införa kreditgarantier genom en företagsakut.

Tillfällig hyressänkning för de värst drabbade branscherna

Få av de hårdast drabbade företagen äger sina egna lokaler. Det handlar om butiker och besöksnäringen, inte minst hotell och restauranger, som nu fått mattan borttryckt under fötterna. Därför föreslår Moderaterna att staten går in och tar halva hyreskostnaden för dessa företag under april och maj, under förutsättning att hyresvärden också står för en del av hyresminskningen. Tillsammans med slopade arbetsgivaravgifter ger detta företagen ett större utrymme att manövrera den akuta krisen.

Utöver lönekostnader är hyreskostnaden ofta den största fasta kostnaden för företag både i besöksnäringen och i handeln – bland de branscher som drabbats allra hårdast.

Just nu pågår förhandlingar om hyressänkningar för företag där efterfrågan försvunnit i spåren av corona. Det är rimligt, men om fastighetsägarna får ta hela kostnaden riskerar det att leda till omfattande problem i fastighetssektorn, vilket i sin tur kan spilla över på det finansiella systemet.

Moderaterna anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som innebär att staten tar halva hyreskostnaden för de hårdast drabbade företagen.

Slutligen är vår uppfattning att regeringens proposition borde ha innefattat särskilda stödåtgärder för enmansföretag.

Elisabeth Svantesson (M)

Edward Riedl (M)

Mattias Karlsson i Luleå (M)

Jan Ericson (M)

Sofia Westergren (M)